

Tertium os a  
Galeno in sum-  
mi humeri cum  
clauicula ne-  
xu recenseri.

summo humero luxari docet, & quum de effracto summo humero pertractat. Quanquam & hic Galenus etiā in libro de Ossibus audiendus est, qui cōpaginem præsens processum cum clauicula ἀκρωμίου nōnullis dissectionis professoribus uocari asslerit. Vbi etiam subiungit, hic quosdam tertium os præter processum hunc, & clauiculam in solis hominibus ponere, idēq; acromion & λατράκωλον uocare. Tertium hoc os Galenus decimo tertio de Partium usu in hominibus recenset, & simias illo priuat: quemadmodum & in libris de Administrandis sectionibus, & in suis in Hippocratis de Articulis librum commentarijs. Scribit enim, præter hunc scapulæ superiorem processum, & clauiculam, tertium quoddam os esse cartilagineum, quod clauiculæ ad illum scapulæ processum cōtextui insertitur, & à quo membranæ ligamētāq; pronascuntur, quorum beneficio contextus iste ualidius cōmittitur. Galenus in quinto de Administrandis cōsectionibus libro huiusmodi os Hippocrati ἀκρωμίου uocari ait, ipseq; eo nomine ibidem id appellat, quemadmodū in libro de Ossibus testatur, quosdā hīc tertium quoddam os collocare, idēq; ab illis ἀκρωμίου nuncupari. quum interim Galenus subinde in libris de Partium usu, & in libris de Administrandis sectionibus, ac ferē in omnibus in Hippocratem commentarijs, hunc scapulæ processum ἀκρωμίου uocitauerit, aut saltem huius scapulæ processum cum clauicula compagem, adeo ut non parum Galeni inconstantiam hic admirer, multoq; magis tantisper admiraturus sim, dum in homine tertium id cartilagineum os mihi occurrit. Neutiquam enim arbitror Galenū, peculiarem superius cōmemoratam huius articuli cartilagineum ossis loco habere, quū eius generis cartilagineos ad ligamēti naturam à uera cartilagine plurimū recedat, neq; ossis ullo pacto sint: quin etiam quum hæc in simia perinde ac in homine reperitur. Et si forte ossis loco habenda esset, præterquam quod Galenus aliter huius meminisset, & articulum interuenire, non autē ipsi in sterni scripsisset, etiā reprehensione nō careret, quod peculiare os in clauiculæ cum pectoris ossis articulo, & rursus in inferiori maxilla ad superiorem articulum & in genu nō statuisset, quū interim illic huius generis cartilagineos manifestius quā hīc in summo humero appareant, etiā illæ Galeno incognitæ & prætermittæ uideantur. Adeo ut adhuc multo satius sit, peculiare hanc cartilagineum (et si ossis esset) ossis nomine nō haberi, quā simul tot ossa Galenū latuisse, clam innuere. Hactenus itaq; mihi hīc nunquā, quantum uis diligēter Hippocratis nomine secanti, tertium os animaduertere licuit. Satisq; perspectū habeo, Galenū id nunquam etiam uidisse: & si ausim eō usq; in ipsum impietatis progredi, affirmarem illum huiusmodi os cōfinxisse à quadā cum ossiū, quæ seleni semen referūt, similitudine, quæ aliorū ossium articulis contextibusq; ita apponi audies, quemadmodū cartilagineū os Galenus hīc consistere prodidit. Lubens igitur cōcessero, tertium id os me in homine non magis quā in simia reperisse, ut neq; qui mihi secanti adfuerit ullus, utcunq; etiā ut à singulis id obseruaretur, sedulo semper monuerim. Ac proinde si quis id os, aut simile quodpiam præter processum scapulæ & clauiculæ mihi ostēderit, fidem do in humeri cum scapula articulo, me aliud eiusmodi quid longē dignius atq; in artis operibus egregiē perpendendū, ocyus cōmonstraturum. quod uel sola hac occasione sciens nunc prætereo. Quamuis interim neminē ignorare uelim, nullum unquam animal, præter hominē, simiā, & sciurum, & si rectē memini, glirem mihi occurrisse, hoc superiori scapulæ donatū processū: adeo ut uix ambigē, cum qui primus hominē duntaxat ἀκρωμίου donari scripsit, intellexisse solū hominē hunc processum obtinere: quando illum in canibus, ouibus, capris, leporibus (qui etiā interiorē scapulæ processum separatim nanciscuntur) & alijs que mentæ apponi solēt quadrupedibus, nullū superiorē scapulæ processum (at duntaxat spinā) spectaret, parū de simijs cum Galeno sollicitus. Liceat igitur superiorē hunc scapulæ processum nobis tantisper Summū Humerū, aut Superiorē processum, dum uerior occurrit sentētia, appellare. Porro cuius usus gratia is homini & alijs animalibus clauiculas obtinētibus detur, tum demū melius explicabimus, ubi clauicularū historiā aggrediemur. Præter hoc enim quod ad superiora humeri luxationē is processus prohibeat, & tutissimū humeri articulo propugnaculū sit, & quod musculorū insertioni & exortui elegāter famuletur, in hoc potissimum iuuat, ut accedēte clauiculæ humeri articulum à thoracis lateribus & costis quā lōgissimē remoueat, illumq; in eo situ referuet, quo maxime ad suos motus, quos uarios differentesq; admodum molitur, indiget. At hæc in clauicularū descriptionibus resumētur diffusius, iam enim ali quando opportunū erit, scapularū sermoni modum imponere: præcipue quum aliud enarrandum nihil super sit, nisi forte per quā exiguū, cuiusmodi esse posset, basim scapulæ quā appendicibus decoratur, utcunq; fungosam fistulosamq; uideri, & nōnulla foramina in scapulæ spinā porrigi, quæ ipsi (quum crassa sit) uenas deducāt, nutrimentum illi suppediaturas. Cernitur autem unum subinde in illa amplitudine, quam superior scapulæ costa cum ipsius spina efformat: ac etiam in interna scapulæ sede, qua hæc impensius cauatur,

Quibus tantū animalibus superior scapulæ processus obtingit.

Summi humeri usus.

# DE HUMANI CORPORIS FABRICA DE CLAVICVLIS: C

## PRIMA VIGESIMI SECVNDI Capitis figura.



## SECUNDA.



## TERTIA.



TRIVM QVÆ HIC PROPONVNTVR  
ipsarum characterum Ino

PRIMA præsens Capitis figura dextri  
naue & superiori sede expressam habet.

Secunda, posteriorem interiorem uel dextri lateris clauicula  
suis sede ostendit.

Tertia inferiorem eiusdem lateris clauiculæ sedem commo-

A<sub>1,2,3</sub> Clauiculæ capitulum, quo ipsa pectoris ossi articulat.

B<sub>1</sub> Capituli huius primus angulus.

C<sub>1,2,3</sub> Secundus capituli angulus.

D<sub>1,2,3</sub> Capituli nuper commemorati tertius angulus. In prima  
capituli circumscriptione est conspicua literis B, C & D

ris doctrinæ gratia, indici characteris D hic superposita

E<sub>1,2,3</sub> In anteriori clauiculæ sede protuberans linea è directo pri-

F<sub>2,3</sub> F & G in tertia figura, protuberans linea inferioris sedi

in secunda figura utcunq; etiam ostendunt.

G<sub>2,3</sub> G priuatim indicatur asperitas, ad lineæ F insignitæ post-

H<sub>1,2</sub> Clauiculæ longitudinis medium, quod teres esset, nisi linea

I<sub>1,2</sub> Hac sede clauicula ad superiorem scapulæ tendens pro-

(quæ etiam I ad K usq; notatur) gibba est.

K<sub>1</sub> Asperitas in ea clauiculæ sede conspicua, ubi hæc anteri-

L, M<sub>3</sub> Latiusculæ sedis clauiculæ inferior pars leuiter sinuata

partis modo gibba.

N<sub>3</sub> Hac sede clauiculæ etiam aspera est, perinde ac iuxta M

pule processum fertur.

O<sub>2,3</sub> Clauiculæ sedes maxime retrorsum introrsum uel protuber-

P<sub>3</sub> Locus insigniter asper, in inferiori clauiculæ sede conspic-

ui coarticulatur.

Q<sub>2,3</sub> Intertia figura Q tuberculum insignitur, quo clauicula fi-

titur. In prima uero figura & secunda Q sedes indicatur

HANC figuram integrum erit præsens Capitis  
constituere, in qua dextri lateris pars R insignita cartilag-  
mit, clauiculæ cū summo humero articuli peculiarem. Alter  
S indicata, cartilago est peculiaris clauiculæ cū pectoris os

DE